



KAYNAK

BALIKESİR HALKEVİ

İÇİNDEKİLER

<i>Spor ve gençlik bayramı:</i>	<i>Eminittin Çeliköz</i>
<i>Bugün gibi yarın da emindir:</i>	<i>Eminittin Çeliköz</i>
<i>23 nisan (Şiir)</i>	<i>Cahit Atakent</i>
<i>Bizde İslâhat ve Halil Hamit Paşa:</i>	<i>Hâmit Altay</i>
<i>Kara Baht</i>	<i>Hamdi Arabacıoğlu</i>
<i>Bir Hitabe</i>	<i>Aydın Deniz</i>
<i>Yarını ayakta tutacak çocuklardır</i>	<i>Eminittin Çeliköz</i>
<i>Saat (Şiir)</i>	<i>Selâhattin Savcı</i>
<i>23 nisan (Şiir)</i>	<i>Eminittin Çeliköz</i>
<i>Muhit ve terbiye:</i>	<i>Doçent S. E. Siyavuşgil</i>
<i>23 nisan için bir hitabe:</i>	<i>Selim Tezgören</i>
<i>Bir konferans:</i>	<i>Esat Budakoğlu</i>
<i>Naneci:</i>	<i>Selâhattin Savcı</i>

İYESİ
T. F. SILAY

KAYNAK

BALIKESİR HALKEVİ

Yayın Direktörü
ABDİ
Ağabeyoğlu

SAYI: 88

19 . 5 . 1940

YIL: 7

İlhamlı bir gün:

Spor ve Gençlik Bayramı

Bugün, büyük bayramlardan
birinin içinde bulunuyoruz:

19 Mayıs...

Spor ve Gençlik bayramı..

Bu bayram, Gençliğin hareketi, vatandaşların şenliği, sporcuların faaliyeti yönünden çok yüksek bir değer ve mahiyet taşır. Çünkü bugün Ebedî Şef, Büyük Atamız Anadolu'da Samsun'a ilk ayak basmıştır. Ki milletin dertlerine, yaralarına elkoymuş. (1919) zün 19 Mayıs'ında Samsun'da başladığı bu işe büyük bir inanla milleti bağlamış, yüksek bir irade ile kararlarını tatbik ederek vatanın istiklâl ve istikbalini kurtarmıştır. Bu günün saadet ve refahı içinde bol bol çalışan, şahsî ve vatanî hizmetlerini huzur ve rahat içinde yapabilen bizler, her türlü varlığımızı Atatürke borçlu olduğumuzu, bir an düşünmekten fariğ değiliz.

Başımızda uçan felâketler gözümüzün önünde canlanınca, Büyük Atamız karşımızdadır; O, Samsun'a çıkıyor. ağır ve vakur adımlarla, etrafına azim ve irade saçan, çevresini kendisine çeken

ve bağliyan bir tavırla Samsun şehrine giriyor.

Bu gün, o gündür.

O günden itibaren, felâketlerimiz erimeğe, gün gün milletin hali diğergün olmağa başlamıştır. Bu günden, istiklâl ve istikbal, gülyüzünü ona döndürüyor.

19 Mayıs, bizim ilham kaynağımızdır. O, bizi biz eden, Türke hava, ışıık veren, benliğini duyuran çok kaynak bir gündür. Bu gün, Türkün tazeliği başlamış, bu gün, Türkün asil kanı Atası tarafından harekete getirilmiş, bu gün, Türkün günü yeniden doğmuştur.

19 Mayıs, Türk milletinin Büyük Atasının irşad ve işaretiyle yeniden harekete geçmesinin ve gençleşmesinin ifadesidir.

Düşünelim bir kerre:

Millet, büyük bir felâketin başında uçtuğunu, çok yakından duyuyor:

Cihan harbi zararımızla neticelendi. Ülkemiz parçlanacaktı. İzmirden, daha bir çok şehirler-

Kaynak Tahrir Hey'eti:

- | | |
|-------------------------|---------------------------------|
| 1 — Eminittin Çeliköz | Lise Türkçe öğretmeni «Reis » |
| 2 — Refet Onurlu | Lise Tarih » |
| 3 — Refik Fikret Sağnak | Lise Edebiyat » |
| 4 — Cezmi Tahir Berkün | Lise Türkçe » |
| 5 — Ekrem Çavuldur | Ticaret Odası Başkâtibi |
| 6 — Zekâi | Vilâyet Daimî Encümen Başkâtibi |
| 7 — K. Kâni Akpınarlı | Serbest meslek Sahibi |
| 8 — Rasim Kocabaş | Lise Türkçe öğretmeni |
| 9 — Salâhattin Savcı | Lise Türkçe öğretmeni |
| 10 — Zinnur Erginer | Lise Tarih coğrafya öğretmeni |
| 11 — Hamit Altay | Lise Tarih coğrafya öğretmeni |

Kaynak Mülhakat muhabir azaları:

- | | |
|----------------------------|---|
| 1 — İsmail Hakkı Akay | Konakpınar nahiyesi Müdürü |
| 2 — Tahir Harimî Balcıoğlu | Edremit ticaretle meşgul, Müdekkikinden |
| 3 — Ruhi Naci Sağdıç | Burhaniye — Pelitköy Edebiyatçı. |
| 4 — Osman Balkır | Burhaniye — Şarköy öğretmenlerinden |
| 5 — Mustafa Salman | Savaştepe Nahiyesi öğretmenlerinden |
| 6 — Ali Kadir Balkan | Sındırgı Maarif Memuru |
| 7 — Kemal Üzer | Havran — DereiViran köyü öğretmeni |
| 8 — Mustafa Doğan | Bandırma öğretmenlerinden |
| 9 — Salih Vecdî Bora | Gönen öğretmenlerinden |
| 10 — Nuri Dünder | Dursunbey Ziraat muallimi |

5037868
1940/88-90



den uç verdilerdi. Türkü boğmak için musibetengiz plânlar hazırladılar. Padişah, Sultan, avanesi, yârânı da düşmanlara peyrev oldular.

Türkün öz vatanını, Türkün özünü yocketmek için dıştan içten tertibat aldılar. Plânları, Büyük Ebedî Şefin direktifle riyle boyunlarına geçirildi. Türk kurtuldu. İradesini eline aldı. Cumhuriyetini ilân etti. Yüce Dâhi, Ulu Önder Cumhurreisi yapıldı. O gündür bu gündür Türkün yüzü güldü. Kendi iradesi ne, idaresine hâkim oldu.

Atamızın «millî hayatı hitam bulmuş farzedilen büyük bir milletin, istiklâlini nasıl kazandığını ve ilim ve fennin son esaslarına müstenid, millî, asrî bir devleti nasıl kurduğunu» mü. lâhaza edince, Samsuna çıkış gününü ve tarihini hatırlamamak mümkün olur mu?

O büyükler büyüğü, 19-Mayıs-1919 da Samsuna çıkar çıkmaz, milletin yüzü gülüyor, yaralarımız unulmağa yüz tutuyor. O, ne mübarek bir gündür ki, Atatürk, millete elini o gün Samsunda uzatıyor, yürütüyor, inan diyor; koşuyorlar, İzmir kıyılarında, en sonunda Lozanda soluğu alıyorlar.

19 Mayıs, Türkün kurtuluş ve Türk Cumhuriyetinin kuruluş başlangıç tarihidir denebilir; çünkü Kurtarıcımız, Büyük Atamız, Anadolu'ya, Samsundan bir güneş gibi o gün doğdu.

19 Mayıs... bu gün bize Şen.

lik, bu gün bize ışık; bu gün bize hava... Her şeyden ziyade, bu gün bize Ergenekondan kurtulum parulası günümüzdür.

Türk gençliği, Atasının eliyle istikbal ve istiklâlîne, hürriyete kavuştuğunu, ne badrelerden kurtarıldığını unutmıyacaktır.

Büyük Ebedî Atatürkümüzün, emanetleri, Türk gençliğinin varlığı, canı, namusu, her şeyidir. Onun koruyucusu olmak, Atasına lâayık bir evlâd erişmek, Türk gençliğinin birinci ülküsüdür.

Büyük, küçük, doğum tarihi eski yeni, Türk milleti, tarihe, 19 Mayısta yeniden doğmuştur.

Hepimiz, Atatürk nesli ve onun ilham ve irşadiyle yürüyen canlı, taze, anılayışlı, ülkülü Türkleriz. Hepimiz, yepyeni, bu gün tarihe, doğmuş bulunuyoruz. Atatürkün yarattığı varlıkları. Onun izinde koşan, işaretinde çalışan, bıraktığı rejimin istediğinde ölmeğe hazır bulunan vatanına bağlı ve inanlı kişileriz.

Vatandaşlarım, bayram kutlu ve mutlu olsun; günlerin şen ve ülkülü geçsin!..

Spor ve Gençlik bayramının verdiği vesileyle-Ebedî Şefimiz Atatürkün maneviyatı huzurunda eğililir, andımı ve yüreğimi tazelerim.

Bu taze yüreğimle Millî Şef İsmet İnönünün de - saygılarımla - ellerinden öperim, öperim.

EMİNİTTİN ÇELİKÖZ

Bu Gün Gibi Yarın da Emindir.

— Yirmiüç Nisan Milli Hâkimiyet Bayramı Yıldönümü münasebetiyle —

Yirmiüç Nisan..

Bugünü doğuran âmiller pek yücedir:

Memleket umumî harpten yaralı, mağlûp çıkmış; yıkılan, kırılan kalpler sayılmaz hale gelmiş; Anadolu'yu dolaşan heyetler büyük dertlere asıl devayi bulamamış; 15 Mayıs İzmir faciası duyulmuş; yeni toplanan Mebuslar Meclisi 16 Mart darbesi yemiş; tarihinde bir eşine daha tesadüf edilmeyen bu hâdise ile deliye dönmüş ırkım, kanının asaleti hükmüne tâbi olarak elbette ki galeyan ve feveran edecek idi.

İstanbul kara ve sularını doldurmuş Galiplerin tafrafuruşane hareketleri, hele onların yarattığı 16 Mart hâilesi, çoktan kabarmış olan ayranı taşırırmıştı.

..

«1919» un Mayısı birinci bölümü son günü, Anadolu toprağını kaynatmış; Küçükasya, şarktan yükselen sese haykırarak bütün imaniyle koşmuş, aslanlar yurdunun garbı, yeni bir şehamet meydanı olmuş kalmıştı.. Bütün Türkler, canına kasdı anlıyor; ırzına, malına uzatılan süngüleri kıllı göğüslerle, kınalı parmaklarla kırmağa çalışıyordu Silkinen, kükriyen Türk, hergün yeni ve taze bir kuvvet

alıyordu:

Toprağında ilerliyen namertler, yırtılan namuslar, devrilen canlar, yokedilen ocaklar ruhları daha ziyade alevlendiriyordu. Her fecrî takip eden güneş, şarktan haber getiriyor, her gündüz, genişliği, uzunluğu kadar iman ve can yaratıyordu. Hareket, her güneş ile birlikte biraz daha hararetleniyor, kızışıyor, yanıp tutuşuyordu. Bütün bu kaynaşmalara yabani ve hâin bir gözle bakan Yıldız dönüyor, dolanıyor, bu şuurlu hareketlere fesatlar, nifaklar karıştırıyor, Türkün taputunu hazırlayanlara amelelik, ustabaşlık ediyordu.

Milletin niyeti yamandı: Her neye malolursa olsun o da toprağına ayak basanları oldukları yerlere gömecekti.

Türkün azmi ateşlenmişti:

Kurtuluş hamlesini durduran, her kuvveti tartaklıyacak, her eli kırarak, her dili koparacaktı.

O, güneş diyarından alev alıyor; istiklâl kaynaklarından; vatan, milliyet duygularından hız alıyordu. Kim ve nasıl bir kuvvet bu atılışı önler ve onu durdurabilirdi?

Müttefikler, Galip devletler bir gün. İstanbul'da kanlı, kızıl bir sabah yarattılar: 16 Mart 1920

nin çok acı ve faciaengiz bu fecri. Türk yurdunda zelzele vukua getirdi.

Ankardan hava tabakalarını yırtan, telleri birbirine katan bir haykırma işidildi:

— Her sancak beş âza gönderecek. Mebuslardan İstanbuldan kaçanlar da bunlara iltihak edecek.. Ankarada toplanılacak.. Milletın mukadderatına bu âzalar vazıüyet bulunacak..

Bu ses toprağımızın her zerresinde derin intibalar uyandırdı. Şehirlerin Ankaraya uzanan yolları mübarek yolcularla doldu. Ankara sokakları, Türkiye şehirlerinin murahhaslarını tanıdı.

23 Nisan 1920... Kasabalar mebusları toplandılar.. Mustafa Kemalın izahatını dinlediler, ah-dettiller.

O dehayi o topluluğa bağ yaptılar. Muvaffak oluncıya, misak ve istiklâl elde edilinceye kadar Büyük Millet Meclisi adını verdikleri bu meclisle çalışacak-ladı.

Artık, eski zencirler kopmuştu.

Millet kendi mukadderatını tayin edecekti. O Yıldız artık tanımayacaktı, millet istiklâlini, bu büyük meclisle kurtaracaktı.

Netice malûm..

O, şerefli güne bugün yıldönümüdür.

23 Nisan, milletın bizzat idare

Talebe yazılarından:

23 Nisan

Meclis bugün kuruldu;
Türklük o gün duruldu;
Bütün siperlerimiz
Er kanıyla yağruldu.

Türkün * * *
Türk milleti yılmazdır.
O her zaman parlıyan
Işıklı bir yıldızdır.

İşte hür kardeşlerim!..
Bugünü çok sevelim..
«Yüz binlerce asırlar
Türk yaşasın» diyelim.

Lise birinci devre 1-1-1921

CAHİT ATA KENT

reyi eline aldığı gündür.

Mücadele ve inkılâp hareket ve faaliyetlerinin, 23 Nisan, ana-sıdır. Bugünün saaderini, neşesini o güne ve o günün kararlarına borçluyuz.

23 Nisan, Cumhuriyet tarihimizin filen başlangıcı olması itibarıyla da ayrıca bir kıymet ve ehemmiyeti haizdir.

23 Nisan, çok ziyade ehemmiyetine binaen, çocuk haftasının ilki ve çocuk bayramı ve onu takip eden günler yedisini, çocuk haftası kabul edilmiştir.

Yarının büyükleri küçüklerimiz bugünün kudsîliğini ve kendilerine atfedilen kıymeti daha iyi anlayacaklar, kendilerine tevdi olunan emanetlerin hakiki muhafızları olacaklardır. Bugün gibi yarın da emin bulunacak ve emin kalacaktır.

EMİNİTTİN ÇELİKÖZ

BİZDE İSLÂHAT VE Halil Hamit Paşa

— II —

(Birinci Mahmut) zamanında Rus ve İran harpleri üzerine Yeniçeri ocağının islahı için neticesiz çalışmalar yapıldı. (Fransa) dan getirilen kont dö Bonval Türk ordusunu islahı gayret etmiş ve Üsküdar'da (Hambaracı sınıfı) diye (300) kişilik bir muallim sınıfı teşkil etmişti. Onun için (Hambaracı Ahmet Paşa) diye meşhurdu.

(Üçüncü Mustafa) zamanında sadrazam (Koca Ragıp) Paşa âlim ve fazıl bir zattı. Şiirde gösterdiği meziyetleri devlet idaresinde de gösterdi. O sırada Avrupa devletleri arasında (7 sene) harpleri başlamıştı. (Prusya) bizi (Rusya) ya karşı harbe teşvik etti. Ragıp Paşa harbe iştirâk etmedi. Devleti sulh ile islah çarelerini aradı. Tophane binasını yaptı ve tersaneyi düzeltti.

(Baron de Tot) isminde bir Fransız subayı Osmanlı hizmetine alındı. İstihkâm ve topçu sınıflarının islahına memur oldu. (1768) seferinde (Çanakkale) istihkâmını kuvvetlendirmeğe çalıştı.

Bunlar da bu zamanın garip kararları: Rum, Ermeni, Yahudilerin kıyafetlerini Müslimanların isteğine göre düzeltmesi, müsliman kadınların yüzlerini örtmesi ve seyir yerlerine çıkmamaları!

(Kurunucedide) tarihinde şu

satırları okuyoruz [1]: "islahat teşebbüslerinin neticesiz kalmasına sebep bu islahattan mutazarır olacak kimselerin muhalefetleri idi. Diğer taraftan cehalet, sebep oluyordu; devletin düçar olduğu tehlikeler anlaşılıyordu. Yeniçeriler ise her vesile ile isyan ederek islahata mani oluyorlar, islahata teşebbüs edenleri yaşıttırmıyorlardı. Meselâ (Birinci Abdülhamit) zamanında sadrazam Halil Hamit paşa mahza islahata teşebbüs ettiği için azil ve katledildi..

İslâhata (Üçüncü Selim) zamanında yeniden girişildi. Tophane ve tersane düzeltildi. Mühendishane, bahriye, baruthane, matbaa, kumaş fabrikası yapıldı. (Fransa) ve (İsveç) ten mühendisler getirildi. Garp dilinden askerliğe faydalı kitaplar Türkçeye çevrildi. Fransız sisteminde gemiler yaptırıldı. Tophanede yeni toplar döküldü. Muntazam bir süravi bölüğü yapıldı. (Nizamı cedid) ismiyle de iki alay piyade ve iki bölük süvariden mürekkep yeni asker yapıldı.

(Yeniçeri) isyanıyla yeni usulde yetiştirilen (Nizamı cedid) kaldırıldıktan sonra (İkinci Mahmut) zamanında (Sekbanı cedid) ve (Eşkinici) isimleriyle yeni askerler yapıldı. Lâkin onlar da isyanlar karşısında yaşamadı. Nihayet

[1] «Kurunucedide» Ali Reşat. S:103

(1826) da (Etmeydanı) ndaki (Yeniçeri kışlaşı) topçu subayı (Karacehennem) tarafından topa tutularak (Yeniçeri) tarihe karıştı ve yerine (Asakiri mansurei Muhammediye) geçti.

(1839) İkinciteşrinjinden itibaren (Mustafa Reşit) Paşanın tathibine çalıştığı islahata (Tanzimatı hayriye) denilir.

Mustafa Reşit Paşa (Babiali) den yetişmişti. Ruslarla (Edirne) sulhunu imzalayan murahhaslar arasında Başkâtip bulundu. (Mısır) meselesinin halli için bir iki defa Mısra gittikten sonra nihayet bu meselenin halline çalışmak üzere (Paris) ve (Londra) elçiliklerinde bulundu.

Mustafa Reşit Paşa (islahat) için (ikinci Mahmud) u (Tanzimat) ın ilânına kandırmıştı. Fakat hariciye nazırı olduğu halde (Mısır) meselesinin halli için (Londra) elçiliğine gitmesi ilânını geciktirdi.

(1839) da (Abdülmecit) tahta geçince (İstanbul) a gelen (Mustafa Reşit) Paşa ilk iş olarak kendisinin yazdığı (Gülhane hattı) nı padişah namına ecnebi elçilerin yanında okudu. Bu sırada cebinde vasiyetnamesini de hazırlamış bulunuyordu.

Mülkiye memuru yetiştirmek için (Mektebi Maarifi Adliye (sui-istimallerim önünü almağa çalıştı. Hatta islahatçı olmadığından azledilen sadrazam (Hüsrev) Paşa başta olmak üzere bazı vekiller bu mecliste muhakeme edilerek muhtelif cezalar gördüler.

Birkaç defa sadarete bulunan (Mustafa Reşit) Paşa (Âli) ve (Fuat) Paşaların yardımıyla asker olma usulünün tathibi, maari-

fi umumiye hakkında kanun tanzimi, bir darülfünun binası yapılması, yollar açılması, nakil vasıtalarının temin, ziraatın kolaylaştırılması, vergilerin düzeltilmesi, esir ticaretinin menî gibi islahata bizzat çalıştı. Fakat islahata herkes taraftar değil idi. (Reşit) Paşa ve arkadaşları pek çok itirazlara, düşmanlıklara uğradılar.

(Mustafa Reşit) Paşa ve arkadaşları radikal değildiler. Daima muhafazakârları okşamak istediler. Binaanaleyh istedikleri esaslı islahatı yapamadılar. Bir taraftan Avrupadaki gibi kanunlar yapılır, Avrupa usulünde mektepler açılır, yeni mahkemeler kurulurken diğer taraftan kanunu medenî yerine Fıkha uygun bir Mecelle vücade getiriliyor, köhne medreseler bırakılıyor, nizamiye mahkemelerine ait olması lâzım gelen birçok işler şerîye mahkemelerine terkolunuyordu.

Şimdi yukarıda bahsettiğim kıymetli eserden parçalar okuyacağız. Burada sayın bay İsmail Hakkıya yüksek tetkiklerini bize hediye ettiği için teşekkür ederken bazı tarih ve ansiklopedilerin derin bir araştırama mahsulü olmıyan yazılarıyla büyük vezir Halil Hamit Paşayı lekelemek istediklerini de teessürlerle kaydedeceğim. Tarih önünde bu kitapların düzeltilmesini bekleriz.

Eserden okuyalım:

Lise Tarih Öğretmeni

HÂMÎT ALTAY

(Arkası Var)

Eski devirler ilhamlarından:

KARA BAHT

Her zaman kara baht bana vergi,
Çirkinsem ben miyim bunun sebebi?
Mâyemiz bir iken tanrımız gibi,
Hakkımdır Hak için divana geldim!..

Hâlık şikâyet, hali aradır,
Âmenna!.. Her kesi sever yaratır.
İncitme beni ah, kalbim yaradır,
Açtığın dert için dermana geldim.

Eksikse âlemde sevgiye sevgi,
Demek ki «Kemal» de noksan var gibi!
Ne oldum görünce bilmem seni,
Mucize zannettim imana geldim!..

Bilirim ey melek, güzel değilim,
Eyidir ahlâkım, hoşcadır dilim,
Mihrabın önünde niyazda elim,
Bu yanık bağrım ile ihsana geldim.

Bilirim rengim yok, rayiham çoktur,
Yabanî gül isem, dikenim yoktur,
Gün görmedim amma, ateşim çoktur,
Çöllerde kavruldum ummanâ geldim.

Hey oğul, gözyaşın şahid olmadı,
Niyazın ruhunda penah bulmadı!..
Bir Tanrı kuluyuz, dedik olmadı,
Gene mi hüsrandan hüsrana geldik!

1334 İstranca Balkanı

HAMDİ ARABACIOĞLU

Bir Hitabe

— Çocuk bayramında açılış söylevi olarak söylenmiştir —

Sayın büyüklerim, sevgili arkadaşlarım.

23 Nisan bayramını hepimiz önünde göksüm kabarak açıyorum.

Bayramınızı bu güne denk getiren büyüklerimiz bununla biz küçüklerle devletin, milletin bundan sonra bizler tarafından korunacağını işaret etmek istemişlerdir.

Büyüklerimizin biz küçüklerle ehenmiyet veren temiz duygusuna lâyık olmak hepimize düşen ödevdir.

Aziz arkadaşlarım:

Öğretmelerimizden duyuyoruz ki Cumhuriyet devrine kadar küçüklerle kıymet ve ehemmiyet verilmiyordu. Bu kıymeti bize Cumhuriyet devri verdi. Biz de bu devrin çocuğu olmağa lâyık olarak yetişeceğiz. Yarın ellerimize emanet olarak bırakılacak olan Cumhuriyeti büyüklerimizden gördüğümüzden daha iyi bir şekilde ileri götürmeğe çalışacağız.

Arkadaşlarım:

Biz; bu günün çocukları,

yarının memleket koruyucularıyız. Yarın ellerimize verilecek olan emanetin büyüklüğünü bilerek onu daha üstün tutmak için şimdiden hazır olmalıyız. Bakınız büyüklerimizin gözleri bizlere çevrilmiş; ümitleri, her şeyleri bizde.

Üzülmeysin büyüklerim.

Ümidinizi meydana getirmeğe, gözünüzü arkada bırakmamağa arkadaşlarım namına söz veriyorum.

Sevininiz büyüklerim.

Türk çocukları memleketimizi bir kuyumcu gibi işliyerek göğsünüzü kabartacaktır.

Çünkü sayın dinleyicilerim; biz; sizlerin evladı; Atatürkün çocukları; Millî Şefin yavrularıyız.

Çocuk Başkanı
Altıeylül ilkokulundan
312 numaralı

AYDIN DENİZ

Yarını Ayakta Tutacak Çocuklardır

Bu hitabeyi, Eminittin Çeliköz, Cumhuriyet alanında 23 - Nisan çocuk bayramında söylemiştir.

Kahraman kumandanlar, zabıtlar, askerler, tayyareciler, bay Vali,

Sayın bayanlar, baylar, gençler, çocuklar.

Bugün Millî Hakimiyet bayramı, çocuk haftasının başlangıcı, çocuk bayramıdır.

Ne kudretli, ne verimli bir gündür ki hepimizin kalbi bir çarpıyor, bir duyuyor, 23 nisan tarihi benliğimizde volkanlar yaratıyor Çünkü:

Yirmi üç nisan, büyük milletimizin idareyi bizzat eline aldığı gündür.

Bugünü doğuran sebepler pek çoktur ve büyüktür.

Sevgili yavrular, Cihan boğuşmasından yaralı çıkan Türkün çenesini çekmek, benliğini ortadan kaldırmak, Türkün adını kitaplardan bile silmek için — üzerimize — saldırmayanların sayısını bir veya ikiye çıkarmak mümkün değildi.

Top yok; tüfenk yok;

hepsinden korkuncu ruh yoktu.

Denizden bir kapımızı omuzlayarak evimize girenler kasaplığa başladılar. Azdılar, azıttılar, yürüdüler:

— Sevrimiz var!

Dediler, yürüdüler.

“Sultan ordusuyuz!”, Dediler, ilerlediler.

Bizi bize, Türkü Türke boğazlatmanın da yolunu buldular.

Saray azdı; dünya sıvazladı.

Dünya kurulalı at üstünde düşman süren, kıran:

Şu ihtiyar kürede ayak basmadığı yer kalmıyan Ulu ırkım,

Kızlarının, oğlanlarının kesildiğini, divarlara çarpıldığını, anaların, babaların süngülendiğini, neslimizin kurutulmasına dayanan hareketleri görür de durabilir miydi?

Milletin niyeti yamandı:

Ana toprağına ayak basanları, oldukları yere gömecekti.

Türkün azmi ateşlenmişti:

Kurtuluş hamlesini dur-

duracak, her kuvveti tartak-
lıyacak, her eli kıracak,
her dili koparacaktı.

O, güneş diyarından alev
alıyor; istiklâl kaynakların-
dan, vatan, Milliyet duygu-
larından hızalıyordu. Kim
ve nasıl bir kuvvet bu atı-
lışı önler ve onu durdura-
bilirdi?

Yurtdaşlarım,

Birgün, İstanbulda kan-
lı ve kızıl bir sabah doğdu:
«1920» martının «16.»sı Türk
yurdunda zelzeleler yarat-
tı, Ebedî Şef Atatürkün
sesine millet koştu.

Millet Uluları Ankarada
toplandılar:

Artık Büyük Millet Mec-
lisi kurulmuş, hükûmeti te-
essüs etmişti.

Millet, artık başını bul-
muş, hedefini belirtmişti.

Artık, eski zincirler kop-
muştu.

Millet, kendi mukaddera-
tını kendi tayin edecekti.

O, Yıldız yani İstanbuldaki
sönük Yıldız artık tanınmı-
yacak idi; millet istiklâlini
bu, Büyük Millet Meclisiyle
kurtaracaktı.

O, şerefli günün, bugün
yıldönümüdür. Bugün, bun-
dan yirmi yıl önce, kurtu-
luş borusu çalmıştır.

Tarihin o bilinen, tanı-
nan kahraman milleti, ya-
man Türkü, Büyük Millet
Meclisi ile artık ruhunu
bulmuştu. Bizzat ateş, biz-
zat top kesilmişti.

Dünyaya yeni ders lâ

zımdı;

İnönleri, Sakaryalar, en
sonra Domlupınar ihtiyar
yuvarlağın başında büyük
bir taraka kopardı. Dimlo-
matlar kollarını sarkıttılar,
başlarını eğdiler; hainler
kaçıştılar.

Türk yeniden kendini ta-
nıtmış, istiklâlini kurtar-
mıştı.

Hükûmet, artık adını da
takınmıştı:

Türkiye, Cumhuriyet ilân
etmiş idi.

Her yönde inkılâplar, ha-
reketler başlamıştı.

Bütün bu mes'ut günlerin,
dünyanın sırtına dayandığı
kahraman ordularımızın ilk
kaynağı yirmüç nisan top-
lantısı olmuştur.

Değerli dinleyicilerim,

23 Nisan, milleti dirilt-
miş, çelikl şirmiş; arz ka-
dar eski ve herşeyden nam-
lı olan Türkün kudret kuv-
vet kaynağı olmuştur.

23 Nisan gününün ahdü
misakıdır ki, milleti kur-
tulum hamlelerinde birleş-
tirilmiş, şüurlaştırmış hükû-
metleştirmiştir.

Mücadele ve inkılâp ha-
reket ve faaliyetlerinin —23
nisan anasıdır. Bugünün
saadetini, neş'esini o güne
ve o günün kararlarına
borçluyuz.

23 Nisan, Cumhuriyet ta-
rihimizin filen başlangıcı
olması itibariyle de kutsal
ve kıymetli bir gündür.

Ey yarının büyüğü, bu
günün neşesi çocuklar, mek-

S A A T

— Büyük E. Ç. Ye —

Bulutlardan boşanan bin hıçkırık...
Fışkırtılar... Hışkırtılar bir çıkırık.

Ne tatarcık, ne sinek, ne kelebek,
Ufalıp olmuşlar sanki taş bebek...

Rüzgâr camdan girmek için vızlıyor,
Geçen ömrüme ağlayıp sızlıyor...

Avutmuyor beni ondan başka ses;
Saatimden uzandıkça her nefes:

Geçenlerin dertlerini dinliyor,

Tık - tiki - tik... Tik - tiki - tik... İnliyor.

Ne anne var, ne baba var, ne kardaş;
Gurbet ilde olduk candan arkadaş...

Nisan - 1940

SELÂHATTİN SAVCI

tepliler,

Sizler, yarının varlığı,
yarının yürüdücüsü olacak-
sınız, onun içindir ki sizle-
re olan sevgimiz yüksektir.
Çünkü siz bir vatan, bir ci-
hansınız.

Büyük Milletimin varlığı,
ey küçükler, sizlere dayalı-
yor.

Gözlerinizden okuduğum
çoşkunluktan anlıyorum ki:

Cumhuriyetin istediği bir
mevcudiyet olmağa çalışmak,
milletin beklediği kuvvette,
asrın icap ettirdiği kudrette
erişmek, onun için çocuk-
luk haklarınızdan bile fera-
ğat göstermek azmindesiniz.

Sevgili yavrular, mektep-
li kızlar ve erkekler,

Sizleri yarının kuvvetli
elleri, o ellerin kuvvetli ka-
faları görmek, emellerimizin
birincisidir.

Bizim için bahtiyarlık bu
dur.

Yarını ayakta tutacak
çocuklardır. Çünkü.

İstikbal, asıl onlardır.

Çocuk esirgeme kurumu
ve büyüklerimiz, ey sevgili
küçükler, bin sevgi ile siz-
leri kucaklarlar. Selâmeti-
niz için sonsuz gayretle ça-
lışıyorlar.

Bu günün yaratıcısı Ebedî
Şef Atatürkün büyük hâ-
tirası için manevî huzurun-
da eğilirim. Sizleri iki da-
kika sükûta davet ederim.

Memleket kurtarıcısı Milli
Şef, İsmet İnönünü, Cum-
hurreisimizi yüksek duygu ve
sarsılmaz bağlarla anarım.
Huzurunuzda saygılarımı
tazelerim.

Yaşasın Büyük Türk Mil-
leti. Yaşasın Cumhuriyet..

Yaşasın, Cumhuriyetimiz
Milli Şef İsmet İnönü..

Sayın dinleyicilerim,
Günleriniz şen olsun di-
lerim.

Yarının büyükleri çocuk-
lar, bayramınız kutlu olsun!..

EMİNİTTİN ÇELİKÖZ

23 NİSAN

Baskı olur mu fikre?
Bunu yer var mı zikre?

Yurt inledi, gökle yer
Çarpıştı: Er doğdu er.

Bağır yara, uçurum
Önümüzde.. Ne durum!..

Umutsuzken ansızın
Çaktı şimşek.. O ağzın

Açılışı vatanı
Kaynaştırdı.. Atını

Dizginledi, koştı Türk!
Düşman, çekil, artık ürk!

Yaşanırken günler güç,
Nisan idi Yirmi Üç..

Yıl bindokuzyüz yirmi,
Yalnız Türke dert bir mi?

Açtı millet, Meclisi,
Şükür, bulduk enisi..

Yürek dağlı, Atamız
İşmar etti: Yakamız

Kapandı az zamanda,
Düşmanlar hep amanda.

Türke geldi saadet,
Bu kaynaktan ciyadet...

Bu gün Yirmi Üç Nisan
Devrimlerin de inan...

Anasıdır... Ah Atam!..
Sensiz geçe mi bayram?!

Çocuk, koca, kadın, er
Emanetinçin titrer...

Dâim seni izleriz:
Dönenleri bizleriz!.. [*]

Çocuk haftası bugün
Başlar, mes'uduz. öğün!

Yarını yapan, düzen
İsmetiyle övünen

Türk gençleri, ey vatan,
Tek kalptir, sana tapan!

Eminittin Çeliköz

[*] Biz Tiğ demektir. Han-
çerleriz yerine kullanılmıştır.

MUHİT VETERBİYE

Bir zamanlar İstanbul sokak-
larında dolaştıkça Nedimin meş-
hur kasidesinden şu mısraı tek-
rarlar dururdum.

«Kâlâyî maarif satılır sükla-
rında»

Ve bu "Kâlâyî maarif", satı-
lan sokakların yalnız sahaflar
çarşısı olamayacağını düşünür-
düm. Hakikaten maarifin, irfa-
nın ve bugünkü tabiriyle kültü-
rün kumaş gibi top top açılıp
satıldığı yer, sadece izbe bir so-
kak içi olamazdı. İçimden der-
dim ki Nedim, çok sevdiği İstan-
bulu tasvir ederken, asırlarca
millî kültürün merkezi olmuş bu
lunan bu şehri bütünlüğü ile dü-
şünmüş olsa gerektir. Onun na-
zarında «Kâlâyî Maarif» bütün
İstanbul sokaklarına serilmiş ha-
rikulade bir kumaş, şehri baş-
tan başa kaplıyan esrarengiz bir
metadır. Ve yine derdim ki Ne-
dim, bu mısraın manâsını bu
tarzda tasavvur etmiş ise, bize
büyük şehrin ruhları irfanla işba
haline getiren atmosferini, o göz-
le görülmiyen, fakat insanın gay-
ri maddî mesamatından hulûl
eden kültür havasını anlatmak
istemiştir. Bu manâda Nedimin
o mısraı, mektebin talim ve ted-
ris kadrosu haricinde kalan bir
tesiri, terbiye dediğimiz geniş
tesir sahasında muhitin payını
ifade etse gerektir.

Bugün bütün terbiye kitap-
larında muhit en kudretli terbiye
amillerinden biri olarak zikredi-
lir. Hattâ, değil yalnız terbiye
kitaplarında, halk şuurunda da
muhitin tesirine karşı sarsılmaz
bir itikat vardır. "Üzüm üzüme
baka baka kararır", darbı mese-
linden tutunuz da terbiye ve ve-
raset meselelerini ilmin en kat'î
mutalealarına dayanarak ele alan
âlimlere varıncıya kadar her yer-
de ve herkeste bu kanaat, bir
mütearife haline gelmiştir. Zaten
muhitsiz bir terbiye, ademi te-
nakuz prensibine dahi aykırı dü-
şen bir heyulâdır. Cemiyetsiz iç-
timaiyat, maddesiz fizik gibi,
muhitsiz terbiye de realitenin ka-
lıbına sığmıyan acaip bir tecrit-
ten ibaret kalır. Fakat halka ve
ilim şuurunda bir zaruret halin-
de duyulan bu muhit, terbiye ile
neyi kastediyoruz. Mesele bu şe-
kilde vaz edilince, zaruri oldu-
ğunu - müştereken kabul ettiği-
miz bu mefhuma türlü türlü
manâ verildiği görülür. Bazı-
larına göre muhit, sadece mane-
vî vasıttan ibarettir. Ve bu ma-
nevi vasıta bir memleketin kül-
tür dediğimiz memeleki teşkil
eder. Bazan bu memelek, sadece
menkulâta da inhisar edebilir ve
bu suretle her hangi maddî bir
tezahürden mahrum kalmış ola-

bilir. İtikatlar, hurafeler, bazı izah tarzları gibi sadece gayri maddi unsurlardan terekkep eden bu manevî vasıta, ya tarihin çok eski devirlerinde, yahut bugün nisbî bir tecerrüt halinde yaşayan iptidai cemiyetlerde kısmen rasgeliriz. Halbuki muayyen bir medeniyet seviyesine erişen her cemiyette bu manevî vasıtanın bu- udu mücerredde, muallakta sal- lanmaktan kurtularak realiteye kök saldıgını görürüz. Böylece kendine daha sağlam bir temel bulan manevî vasat, temadî ve bekasında temin etmiş olur.

Diğerlerine göre muhit, çocu- ğu veya genci muayyen bir ça- ğa kadar içinde yaşamağa mec- bur ettiğimiz müessese, yani mekteptir. Bu manâda muhit ek- seriya talimatname ve program- ların kurduğu ayrı bir realite olur. Öyle bir realite ki, asıl bü- yük realite olan cemiyetler, ba- zan sadece ilham almakla iktifa eder, fakat onun tabiiliğinden ve taviyetinden mahrum bulunabilir. Hatta mektep dediğimiz muhiti, cemiyeti model olarak inşa etsek bile, ortada, yan yana iki daire gibi ancak hudutlarıyla bir birine temas eden iki tesir çevresi pey- da olur. Belki bu iki daire ara- sında bir benzerlik bulunabilir. Fakat tam bir ayniyet temini ek- seriya imkânsız olur. Diğer ci- hetten idealin kurduğu mektep- Muhit ile, asırlık realitenin tesis ettiği cemiyet - muhiti bir birile nasıl telif etmeli. Birinin bütün cihetlere rağmen sun'î kalacak olan mahiyetini, öbürünün canlı şeniyeti içinde nasıl yaşatmalı.

Bir kelime ile, çocuğu veya gen- ci cemiyet bahçesinden alıp mek- tep limonluğunda nasıl yetiştir- meli ve onu, cemiyetle temasın- da menfi tesirlerden nasıl koru- malı. İşte terbiye dediğimiz tesi- ri sadece mektebe ve mektep muhitine irca edenleri düşündü- ren meseleler... Zaten mektebi, sun'î bir muhit olmaktan müm- kün mertebe kurtarıp ona ce- miyetin reel yapısı vermek isti- yen ileri cereyanlar, muhit tabi- rine çok daha geniş bir manâ izafe edilmekte olduğunu vazı- han göstermektedir.

Asırlarca, yalnız mektep mu- hitinin mutlak kudretine inana- rak, daha geniş ve daha real bir muhit teşkil eden cemiyeti ihmal edenler, münhasıran mektep va- sıtasile terbiyenin ekseriya - sü- reksiz, eksik ve yapma neticele- rini göre göre, bu iki muhit ara- sındaki setleri yıkmak ve cemi- yeti de ideâl terbiye istikametin- de kullanmak lüzumunu hissediy- orlar. Bugün iki tesirin birbi- rile çalıştığı sahalarda, herhangi bir terbiye müessesesinin mutlak kudretine inanmak abestir. Hatta o terbiye müessesesi, ne kadar hünerli ve ileri bir hamle olursa olsun tesiri, cemiyetin mukabil tesiri karşısında veriminden kay- betmek mecburiyetindedir. Fakat bu iki tesirin bir birini tamam- ladığı her sahada, terbiye, tabii, hattâ biyolojik bir mahiyet alır ve uzvî bir tekâmül kudretini kazanır.

Şu halde terbiye amili olmak

Talebe Odevlerinden:

23 Nisan için bir hitabe

Sayın arkadaşlarıma:

Hepinizin bildiğiniz gibi bu gün Cumhuriyetin anası ve ilk hürriyeti işaret eden Meclisin açı- lış günüdür.

Bu günün yüksekliğini anla- tacak kelime bulamıyorum. Bu gün öyle yüksek bir gündür ki zengin Türkdili bunu anlatmağa yetmiyor. 23 nisan kafaları halle- dilmeyecek meselelerle dolu bir kütleye ufak bir ümit ışığı ver- miş ve yılanın öldürmeyecek ka- dar zehiri ile zehirlenen koca Türke Türkün dünyada yenemi- yeceği hiçbir iş olmadığını ha- tırlatmıştır.

Ufak bir çekirdekten ibaret olan 23 nisan meclis nüvelerini çoğalta çoğalta feyizlerini İnönü- llerde, Dumlupınarlarda, Sakar- yalarda, Akdenizde ve koruyucula- rımızdan biri olan İsmet İnönünün didişmeleriyle Lozanda göstermiştir.

Büyük bayramlarımızdan biri olan 23 nisan tarihinde eşine az rastlanır günlerden biridir.

üzere muhiti ne sadece manevî bir vasıta, ne de yalnız mektep addetmeğe imkân yoktur. Muhit, bizzat cemiyettir ve kendine ben- ziyen veyahut kendinden bir zer- re olan mekteple birlikte genç nesli, ferdî ve içtimai imkân ve istidat nisbetinde yuğurur. De- mek, Cemiyet dediğimiz uzviye- tin her hücresi, aile, sokak, ma- halle, şehir ve nihayet memle- ket, terbiyevî tesirlerini hesaba katmaktığımız ve mektebinkilerle telif etmemiz icap eden bir kud- ret menbaı oluyor.

[Sonu var] Doçent

S. E. SİYAVUŞGİL

Bugünün hayırlı bir gün ola- cağı evvelden anlaşılmış ve ca- milerde mevlût okunmuş, silâhlı kimselerle açılan Meclis bu si- lâhları niçin takındığını göster- miştir. Meclisin açılması millete hürriyet tadını tattırmış olacak ki İngiliz generallerinin kuvvetli bir ordu, mütemadiyen üç sene taarruz etse yıkamaz dedikleri müstahkem Afyon hattını bir saat içinde tarumar etmiştir.

23 nisan milletine vatanının düşmanlardan temizlenmesi lâzım geldiğini öyle iyi öğretmiştir ki fennin bütün vasıtalarına karşı Mehmetciğin imanlı göğsü karşı koymuş, yaylı arabanın 18 günde alacağı yolu piyade suvariden geri kalmaksızın 9 günde almış- tır. Bunun üzerine 23 nisanın milletin üzerine büyüğü bir tesir yaptığına inananlar olmuştur. Türkün varlığına ufak bir çizik gelecek olursa Türk bu çizigi ta- nım ettirmekten başka çizigi atan kim olursa olsun onun haddini bildirecektir.

23 nisanı meydana getiren Ebedî Şefi analım.

Ruhun şat olsun Ebedî Şef Ataturk.

Ebedî Şefin arkadaşı bıraki- lan Cumhuriyetin kurucularından Milli Şefi analım:

Yaşasın İsmet İnönü.

Şerefli günümüzü bir daha analım.

Yaşasın 23 nisan.

İstikbalin bize şerefli 23 ni- san günleri göstermesi için dur- madan çalışalım, didinelim, uğ- raşalım.

Sınıf 3. Şube D. 1803

SELİM TEZGÖREN

Bir Konferans

— III —

(Başı 86 inci sayıda)

Atatürk 1927'deki nutuklarındaki işaret üzerine fırka gurunun 5.nisan.1928 günkü toplantısında bu mesele görüşüldü. Ve teşkilâtı esasîyenin bu maddesinin değiştirilmesine ittifakla karar verildi.

Ve 10 nisan'da bu karar kanunlaştırıldı. Busuretle zaten mevcut olan vaziyet kanunla tanınmış oluyordu. Türkiye filen ve hukukan lâikleşmişti.

Türk kabiliyetinin inkişafına mani olan her müessese ve zihniyet böylece birer, birer yıkılıyordu.

1928'de Atatürk'ün reisiği altında yeni bir inkılâbın millî kültür sahasının en kıymetli inkılâbının hazırlanmakta olduğunu görüyoruz. Bu; harf inkılâbı idi.

Aylarca geceli gündüzlü Atatürk başta olmak üzere bütün lisanslılar, şairler, edipler bu mevzu üzerinde çalıştılar.

1928 senesinin 9 ağustosunda gece saat on birde Sarayburnu parkında tertip edilen müsamerayı şerefliendiren Atatürk orada koydurduğu bir kürsiye çıkarak yeni Türk harflerini kabul ettiğimizi bütün memlekete müjdeledi. Bu müjdeleriyle kültür sahasımızda yeni ve feyizli bir devir açılıyordu. Türkiye bir mektep ve Atatürk de o mektebin Başmualimi oldu. Her yerde köylere varıncıya kadar millî bir vazife

halinde Türk harflerini öğrenmek ve öğretmek için çalışıldı. Az zamanda okuyup yazanların adedi bâriz bir inkişaf gösterdi.

Partimiz kadının içtimâî hayatındaki rolünü ve ehemmiyetini de ihmal etmemiştir.

Osmanlı saltanatı kadının içtimâî hayattaki ehemmiyet ve mevkiini vermemiş, onu daima cemiyet hayatından uzaklaştırmış, hattâ insanlık haklarından bile mahrum bırakmıştı. Halbuki binlerce sene evvelki Türk cemiyetlerinde kadının vaziyeti bunun tamamen aksi idi. Saltanat, diğer milletlerden sonradan aldığı itiyatlarla, bu yoldan ayrılmıştı. Kadına içtimâî hayattaki mevkiini vermek lâzımdı. Ve bu üstün ve ileri bir cemiyet hedefine varabilmemiz için zarurî idi.

Atatürk te 923'de İzmirde ve 924'de Dumlupınardaki nutuklarında bu mevzua temas etmişti. O zaman demişti ki: «İçtimâî heyetin terakki ve temed. dünü bünyesini teşkil eden kadın ve erkek unsurlarının aynı zamanda asrî icapları iktisap etmesiyle mümkündür.

Aileyi teşkil eden kadın ve erkek unsurların tabîî haklarına malik olmaları lâzımedendir.»

Dumlupınardaki nutkundan on altı gün sonra medenî kanunun hazırlanması için hukuk âlimlerinden teşekkül eder bir heyet vazifeye başlamıştı.

Türk medenî kanununun ka-

bulü ile Türk kadınının hak ve hürriyetleri ilk defa kanunla tanınmış oluyordu. Bundan sonra Türk kadını içtimâî hayatta her sahada vazife almış olarak gördük.

1930 senesinde belediyeler kanununun kabulü ile siyâsî hayatta da kadına mevki verildiğini görüyoruz. Artık kadın da her erkek gibi belediye intihabına iştirâk edebilecek ve intihap edilebilecekti. 1935 senesinde de belediyeler kanunu ile tanınan bu siyâsî hakkın, Büyük Millet Meclisine âza olabilmek hakkının da tanınmasıyla, bütün siyâsî hayata teşmil edildiğini görüyoruz.

Bugün en ileri cemiyetlerin pek çoklarında bile tanınmayan bu hakkı Cumhuriyet Halk Partisinin tanınması cemiyet hayatında kadına vermiş olduğu ehemmiyetin derecesini gösterir.

Bugün Türk kadını, dünün kafesi arkasında hapsedilen tabîî, içtimâî ve hattâ insanlık haklarından mahrum edilen kadını değildir. Bugünkü Türk kadını içtimâî hayatın her sahasında liyakat ve ehliyetine göre vazife alan bir unsurdur.

Inkılâplarımız içinde üzerinde ehemmiyetle durulmasını icap edenlerden biri de tarih inkılâbıdır. Türk milletinin şeref ve haysiyetle mütenasip mazi araştırmaları neticesinde elde edilen tarihî hakikatler şayanı dikkattir.

Bu sahada asırlardanberi devam eden bir alâkasızlık milletimizi mütemediyen inkişaf eden modern kültür dünyası karşısın-

da değersizleştiriyordu.

Zaman, zaman çoşan istilâlarla, tesirlerle devirler değişti. ren Türk hamlelerine hakikî kırıktan mahrum kaldığı için saman alevi mahiyeti atfediliyor, medeniyet camiası huzurunda milletimize lâayık olduğu yer verilmiyordu.

Yeni nesiller mazilerini ateş, kan ve göçebelik içinde yuğrulan bir ecdat. Hepsî büyük ve kahraman vasfını taşıyan kumandanları ise zalim bir şahsiyet olarak öğrenirlerdi. İslâmiyetten sonraki devirler hakkında cazibeleşen tarih ise İslâm tarihçilerin dine bağlı düşüncelerinin bir neticesidir.

Menşei, dili, ırkı, kültürü malûm olmıyan bir milletin dünya muvacehesinde daima bir sığıntı vaziyetinde yaşayacağı muhakkaktı. Örtülü olmasına rağmen yer yer kendini gösteren hakikatleri mebdeline kadar araştırmak, tarihimizi bütün hususiyetleriyle meydana çıkarmak, ırkımızın dünya ırkları arasındaki yerini bulmak ve Türk milletinin dünya kültürüne verdiği feyiz ve kuvveti bütün dünyaya tasdik ettirmek için çalışmak. İşte Türk tarihinin yeniden kuruluşu budur.

İlk zamanlarda her millette olduğu gibi bir hüsnü niyet telâkki edilen ve mübalağalı görülen bu fikir bugün bize çok esaslı neticeler vermiştir. Yakın lara kadar zannedildiği gibi Osmanlı tarihî Türklüğün vasıl olduğu en yüksek bir nokta değil

Bahar

Yine geldi baharla taze hayat;
Şen, muattar, mor simalı akşamlar..
Hafif rüzgâr teneffüsüyle nebat
Fıskırır ve uğuldar yeşil çamlar...

İçinde bin sürurlu yavru kuşun
Nağamatı havayı dalgahıyor..
İşte bāk, ta uzakta bir yokuşun
Başında şen çoban kaval çalıyor.

Her taraf gül ve çiçekler, dolu renk;
Bir yeşillik denizi.. Etraf gülşen..
Bu beğaset herkese vermiş ahenk;
Gecesi, gündüzü şen, âlemi şen!..

Konakpınar : 16 - Nisan 940

İSMAİL HAKKI AKAY

ancak büyük Türk tarihinin bir devresidir. Milâddan binlerce seneye evvelinden bugüne kadar herbiri başlı başına bir devri temsil eden birçok imparatorlukların kurucusu, dünyanın her köşesine medeniyet taşıyan Ortaasyanın sahibi Türk milleti olduğu bugün vazıhan bilinen bir hâdisedir.

Kemâl Atatürk ilmi usullerle yaptırdığı araştırmalar da bize hatalı görüşlerle unutulmuş mazimizi iade etti. Tür. Tarih Tetkik Cemiyeti bu sahadaki araştırmaları üzerine alarak 1931 denberi çalışmaktadır. Açtığı kongrelerde Avrupanın salâhi yettar ilim adamları tezimizin olgunluğu ve hakikati üzerinde ısrarla durmuşlardır. Bu sahadaki tetkikler günden güne ilerle-

mektedir.

Tarih inkılabının ve harf inkılabının oluşundan sonra Türk medeniyetini ve tarihini araştırmakta büyük âmil olacağı muhakkak olan dil hareketlerine biran evvel başlanması zaruri idi. Dilimizin millileştirilmesi suretinde ifade edeceğimiz bu hareketi Atatürkün ağzından şöyle dinledik:

“Milli his ile dil arasında bağ çok kuvvetlidir. Dilin millî ve zengin olması millî hissin inkişafında başlıca müessirdir. Türk dili dillerin en zenginlerindendir. Yeter ki bu dil şuurla işlensin. Ülkesini, yüksek istiklâlini korumasını bilen Türk milleti dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.»

Türklüğün yetiştirdiği birçok

alimlerin eserlerini kendilerinden olmiyan dillerle yazmış olmalarından değil midir ki asırlarca bu şahsiyetler başka milletlere maledilmiştir. Tarihimize şeref veren bu şahsiyetlerin tekrar bize iltihakını inkılâp devrinin çalışmalarına borçluyuz. Dilimize Osmanlıca namını kaldırarak Türkçe diyebilmek için eski ve olgun lisanımızı araştırmak, yabancı kelimeler yerine bizim olanını koymak hususundaki muvaffakiyet de Büyük Şef ve halk partisindir.

Cemiyetin nüvesini teşkil eden her ailenin fertleri arasındaki ittihadı temin etmek demek olan soyadı meselesini de ihmal etmemek lâzımdır.

Millî rabitanın çok esaslı cep helerinden biri olarak gördüğümüz bu nokta da şeriat ve din tesiri ile ihmale uğramış meselelerden birini teşkil ediyor. Atatürk devrinde buna da kavuşuldu.

1935 senesinde Türk milleti her bakımdan günün kültürüne uygun bir cemiyet haline geçerken isim itibarıyla, başka şark milletleri ile olan karışıklığından son bir hareketle daha silkindi. Tarihinde eski ve yeni yurtlarında kendine ad aradı. Hattâ pek çok ailelere bizzat Atatürk nesillerden nesillere ulaşacak soyadları hediye etti.

Büyük Millet Meclisi ise ona tarihte hiçbir Türke nasip olmiyan en büyük ismi verdi. Büyük kahramanına olan sonsuz muhabbetini Atatürk ismini ona

lâayık görmekle bir kerre daha gösterdi.

Türk inkılabının muvaffakiyetlerini daha birçok sahalarda da görmeye devam edebiliriz. Yurdumuzu medeni, faal, bilgili ferdler elinde bizzat Atanın tabirleri ile «Dünyanın en memur ve en medenî memleketleri seviyesine çıkarmaya milletimizi en geniş refah vasıta ve kaynaklarına sahip kılmağa ve millî kültürümüzü medeniyet seviyesinin üstüne çıkarmağa azmetmiş bulunuyoruz.» Ziraat, sanayi, ticaret sahasında atılan büyük adımların canlı eserlerini memleketin her tarafında görebiliriz. Toprağın altında ve üstünde bulacağımız servetleri memleket menfaatlerine uyacak bir şekilde temin ve işlemek için büyük enerji sarfedilmiş ve edilmektedir.

Memleketi demir ağlarla örmekte ve ecnebi şirketler elinde kalan millî sermayeyi devralmakta yurt mahsullerimizi dünya pazarlarında kıymetlendirmekte çok hassas davranılmaktadır. Bu inkişaf da Halk partisinden kurduğunu ana prensipler üzerinde yürümele kabil olmuştur. Inkılâplarımızın adedini daha çoğaltabiliriz. Fakat vaktimizin darlığı dolayısıyla inkılâp hareketlerini bu kadarla bırakarak Partimizin programına geçeceğim.

Cumhuriyet Halk Partisinin programlaşması mevzuunu sona bırakarak inkılâp hareketlerini önümüze sermeyi tercih edişim partimizin 931 senesine kadar tesbit ve ilân edilmiş programı bulunmasına rağmen o güne ka-

dar yapılan inkılapların gelişi güzel olmayıp hepsinin mantıkî bir teselsül takip ettiğini hayattan alınan tecrübelerle istinaden partiye maledilen esaslar haline getirildiğini kolayca izaha yar-dım edeceğini düşündüğüm-den-dir. Filhakika Cumhuriyet Halk Partisinin 1931 senesi üçüncü büyük kongresinde parti, devlet ve inkılâp hayatımız için temel olan ana fikirleri ilk defa parti programında bir araya toplamış-tır. Bu ana fikirler malûm oldu-ğu üzere Cumhuriyetçilik, mil-letçilik, Halkçılık, Lâiklik, dev-letçilik ve inkılâpçılıktır.

Bu altı ana prensip partimi-zin faaliyet programına imkân ve şartlar musaade ettiği nisbet-te birer, birer dahil olmuşlardır.

Daha partimizin birinci bü-yük kurultayı kabul edilen Sivas kongresinde Cumhuriyet ve Mil-liyet esaslarının girdiğini görü-yoruz. O zaman her ne kadar bu esaslar açık çizgilerle ifade edil-memişse de kongre mukarrera-tının taşıdığı ruhda bu esasları görmek kabildir.

8 Nisan 923 te Atatürkün bir beyanname ile neşrettiği ve fırkanın teşekkülünde esas olan dokuz umdesi de Cumhuriyet ve milliyet esaslarını bir defa da-ha teyit ve mahkemelerin islâh olunacağı, kanunlarımızın hukuk ilminin icaplarına göre yenilene-ceği, tedrisatın tevhit olunacağı, memleketin imarına başlanacağı beyan edilmiştir.

Bu beyannamenin taşıdığı ruh da Büyük Millet Meclisi hü-

kûmetinin bugünkü altı umde esaslarına doğru yol alışı ifade etmektedir.

Partimizin ikinci büyük kon-gresi 927 senesinde inikat etti. Bu kongrede fırka esaslarını teş-kil eden ana prensipler biraz da-ha vuzuhla ifade edilmiştir. Tes-bit edilen Cumhuriyetçilik, mil-letçilik, halkçılık, lâiklik esasla-rı daha vazih bir şekil almıştır. Ve bu esasların hiçbir suretle değişmiyeceği de ayrıca bir mad-de ile tarsın edilmiştir.

931 de de Devletçilik, inkı-lâpçılık ana prensipleri de ilâve edilerek partimizin bugünkü altı umdesi bir araya toplanmış oldu.

Fırkanın 10 mayıs 931 de toplanan üçüncü büyük kongresi tarafından kabul edilen Cumhu-riyet Halk Partimizin programı bir methal ve yedi kısımdan iba-rettir.

İkinci kısım partimizin ana prensiplerini ihtiva eder. Ki bu kısımlar Altıok ile ifade edilen Garbın Kemalizm diye adlandırdığı ideolojidir.

Bu nizamnamenin taşıdığı hu-susiyetlerden biri de Atatürk in-kılâbının bütün ruhile halkın ben-liğine sindirilmesini temin ede-cek ve bir bakımdan halk üni-versitesi adını verebileceğimiz «Halkevlerinin» açılması fikrinin yer almasıdır.

Halkevleri resmî tahsil dışın-da kalan partiye mensup olsun olmasın bütün halkı Kemalizm esasları etrafında cemiyet ve kül-tür hayatının yeni anlayışları ile beslemek ve onu bir halk terbi-

yesi ile yükseltmek vazifesini üzerine almış milli teşekküller-dir.

Dikkatli ve uzun hazırlıklar dan sonra ilk defa 19 şubat 1932 de 14 vilâyet merkezinde açılan Halkevlerinin adedi bugün 365 i bulmuştur. Bu 365 halk Üniver-sitesi memleketin her tarafında kültür faaliyetlerinin kaynakları olarak yaşamaktadır.

Partimizin Altıoku adını ver-diğimiz prensiplerini en kısa bir şekilde partice kabul edilen manâsı ile gözden geçirelim:

Parti, Cumhuriyetçiliği, asır-ların acılarıyla işlenen tecrübeler-le, saltanat ve ferdî idarenin za-rarlarından ancak Cumhuriyetle kurtulduğu ve bugünkü rejimler içersinde bünyemize en uygunu olarak gördüğü için, korumayı ve müdafaa etmeği üzerine al-mıştır.

Partinin anladığı millet mef-humu dil, kültür ve mefkûre bir-liği ile biribrine bağlı vatandaş-ların teşkil ettiği siyasî ve içti-maî heyettir. Bundan bugünkü siyasî hudutlarımız içindeki vatan-daşlar kastedilmektedir. Fırka yine saltanat yıllarında Türklü-ğün ihmal edilerek yabancı un-surları mezç ve bunlardan bir kütle yaratmak zararlarını göz önünde bulundurduğundan Milletçilik esaslarından ayrıl-mamayı esas prensipleri arasına koymuştur.

Halkçılık, Partimizin isminin başında bulunan bir semboldür. Parti millî teşekkül dahilinde imtiyazlı fert ve sınıflar tanımaz.

Sınıf mücadeleleri kabul etmez. Yalnız fertler arasında iş bölü-müne dayanan çalışma esasını kabul eder. Halkçılıkta partimi-zin değişmez bir prensibidir.

Eski zararlardan aldığı ders-lerle Parti din telakkisini vicdanî olduğundan dinî devlet ve dünya işlerinden ve siyasetten ayrı tut-mayı milletimizin muasır terakki sinde başlıca muvaffakiyet âmili gördüğünden lâiklik esasından da ayrılmaz.

Parti devlet mefhumunu yal-nız dahilde emniyet ve asayiş-i temin, hariçte ise yurt müdafaası şeklinde görmez. Muasır devlet-lerin yüklendiği mesuliyetler git-tikçe artmakta sınaî, iktisadî, ticarî sahada ferdlerin başaramı-yacağı teşebbüslere de el koy-mak zarureti vermektir. Par-ti bunu düşünerek ferdlere bu sahada imkân ve hattâ yardım etmekle beraber onların bugün temin edemeyeceği sermaye ve enerjiyi bizzat yapmakla zaten ekonomi sahasında asırlarca ih-male uğrıyan menfaatlerimizi kurtarmayı devletçilik esasların-da bulur.

Parti bugüne kadar yaptığı yenilikleri mütemadiyen inkişaf eden Muasır medeniyet karşısında hiçbir zaman kâfi görmez. Yir-mi senedenberi vücutte getirdiği inkılapların tevalisi de bunu gös-teriyor.

Aynı zamanda Parti, milleti-mizin sayısız fedakârlıklarla ba-şarmış olduğu inkılâplardan do-ğan ve olgunlaşan prensiplere, memlekette yüksek menfaatleri

Naneci

Nisanın 24 cü günüydü. 1937 yılının belki en mesut günlerini yaşıyordum. Öyle ya; daha dün sevgili yurdumun en genç bir yedek subayı olarak çıkmıştım. Güler yüzlü, şarkrak bir çocuk gibi yerinde duramıyan bu sevinç; gönlümün zümrüt vadilerinde bir zikzak çizerek çağlıyordu sanki..

Taze bir bahar sabahının serin yellerinin mahmur İstanbula üflediği bayan nefeslerini - Boğaz içine bakan pencereden - derin derin süzüstürdüm ve ruhumun ufuklarına kadar sindirdim.

Tramvaydan indim. Maçka'nın büyük ve nazik yapılarının düğümlendiği "Maçka Palas," önünden geçerken nasılsa dur-

icap ettirdikçe, bağlı kalmak ve onları korumak esasını da kabul etmiştir. Memleketin yüksek menfaatleri herşeyin üstündedir.

Bugün burada toplanmamıza vesile veren Partimizin beşinci büyük kongresinde de, eğer memleketin yüksek menfaatleri icabettirirse yeni değişikliklere intizar edebiliriz.

Partimizin yukarıda çok kısa olarak gözden geçirdiğimiz altı ana prensibi ve şubat 1938 de devletin ana yasasına maledilmiştir.

Bu suretle partimizin altı ana prensibi devletin değişmez umdeleri olmuştur.

dum. Burası, iki hafta önce binlerce yurttaşının yas tuttuğu ve önünde hıncahınca kaynaştığı sıralarda o Büyük Türk Şairi Abdülhak Hamit'in tabutunun çıkarıldığı karanlık yüzlü, buz bakışlı kapı değil miydi?.. Sonra adımlarımı ağırlaştırarak döndüm. Dolmabahçe'yi, Fındıklı'yı bir kere daha gezmek üzere yokuştan aşağı inmeğe başladım. Gece, batı ufuklarına doğru bütün kaymakta; güneş, altından saçlarını tarayıp yaymaktaydı. İnşin her iki yanında sıralanan evlerin bacalarından tüten dumanlar, uzakta eflâtunî bulutları andıran bir ışıkla yıkıyor gibiydi. Gene sabahın binbir türlü güzellikleri içinde yaldızlanan,

Bundan sonra iktidar mevkiine gelecek olan hükümetler bu prensiplerden ayrılamıyacıkları gibi, millet vekilleri de bu prensiplere aykırı kanunları kabul edemeyeceklerdir.

Son söz olarak diyebiliriz ki Kemalizm ruhunun ana yasaya malolması ile şimdiye kadar bu ruh sayesinde vücade gelmiş ve bundan sonra dahi bu ruhun tesirile vücade gelecek eser ve âbideler kanununun yüksek himayesi altında dokunulmaz bir hal almıştır. Onlara el dokunduracak kimseler kanunun amansız pençesiyle karşılaşacaklardır.

— S O N —
ESAT BUDAKOĞLU

hâlelenen camlar, gözlere ve göklerin boşluklarına ateşten mızraklar uzatıyorlardı. Köşede bucakta saklanan gölgeler yavaş yavaş sırrölüyordu...

Tektük kapılarının önünü yıka mıya çıkan kolları sıvalı, değirmi önlüklü, topuz başlı işçi kızlar eşiklerin altında birbiri üstüne yaslanan basamaklara ellerindeki koğa, bakraç, hortum, veya testilerle su döküyorlar, sonra çıplak ayakları yanından ve arasından parke taşlarındaki oluklara süzülerek akan suları ve basamaklardan düşen küçük, mini mini çağlıyanları süpürüyorlar, kurutuyorlardı.

Arada sırada Boğazdan geçen küçük vapurlar annesini arıyan buzağular gibi böğürüyorlar; Anadolu kıyısında Haydarpaşanın kuağında tecrübe yapan küçük lokomotifler, meme emerken boncuk döke döke ağlıyan yavrucuklar gibi inceden ince seslenip inliyorlardı...

Başım önümde dalgın... Kaldırımları yavaş yavaş aşarken bir, iki dönemeç inmiş olmalıyım. Birdenbire uzaktan burgulana rak gelen keskin bir ses kulaklarımı gıdıkladı:

"Nââââânciyyyyl!..."
Cam gibi, billûr gibi bir ses... Kulaklarımda yankılandı:
«-Nââââânciyyyyl!»

Olduğum yerde dikildim. Aşağıdan, ta aşağıdan yokuş yukarı ağır ağır çıkan bir gölge adım adım yaklaştı, durdu. Geniş omuzlarının altında halsiz kalan ince, yuvarlak göğsü umulmıyan bir itilişle kabardı, kabardı ve iğne batan bir balon gibi sönmeğe başladı. Terlemişti. Ağzını üç beş

kere sessiz sessiz şapırdattı. Sonra o tunc sesini tekrar çınlattı:

«-Nââââânciyyyyl!...»
Yalnız, birbirleriyle sözleşmişler gibi körpe çocukların boğu kboğuk, ince ince ağlayışları serpilmeğe başladı...

Satıcı, içinde ağzına kadar mavi, yeşil, pembe, mor, lâcivet kavuniçi, ak, turuncu, limonsa rısı nâne şekerleriyle dolu cam kutuyu sessizce yere bıraktı. Öteki elindeki değneğini iki ayağı ortasında tuttu. Ve yaslandı. Sağ elini kalçasına bilezikledi. Başını sağa sola çevirdi, durdu. Hiçbir yerden başka bir ses çıkmıyordu. İçli içli bir «Ah!» Çektikten sonra dudaklarından ateşli bir ses fışkırtısı havalandı:

— "İndim havuzbaşına."
"Bir kız çıktı karşıma."
"Sevda nedir bilmezdim."
"Sen getirdin başıma."
"Gelemem ben, gidemem ben,"

Ancak otuz yaşlarında vardı. Bu temiz, sade, güzel halk türküsü, demek onu şıhırlamıştı. Daha bu kadar yanık ve tatlı bir ses duymamıştım. Ayaklarım bir karış bile yerini değiştirmemişti. Gözlerimi; bebeklerini bütün bütün ak kaphıyan ışıksız gözlerinden ayırdığım vakit; bütün evlerin pancurları, kafesleri, perdeleri, camları açılmış; balkonlara, pencerelere, kapılara üşüşerek dinliyen ve sokağı fısıltılarla gülüşlere boğan, kadın, erkek, genç, ihtiyar çoluk çocuklarla karşılaşmıştım. Birkaç dakikadanberi elimde sıkı sıkı tuttuğum için bir kulağı ıslanan banknotu, cüzdan yerine kullan-

dığım dedemden kalma, kıyısı yarım yaldızlı defterden sıyır-dım. İki büküm ve avuçlarımda belli etmeden Nâneci'nin yarı yumuk eline sıkıştırdım:

— Al bakalım Nâneci.

O, manevî değeri, maddî de-ğerinden üstün olan bu kâğıdı uçları nasırlanmış ve çatlamış parmaklarıyla yokladı.. Sonra eğildi ve sağ bacağına dayanan şeker kutusunu aldı, bana doğ-ru uzattı:

— Buyurun bayım, çok te-şekkürler ederim..

— Hayır istemez, ben şeker almıyacağım.

— Nasıl olur, bu sizin hakkınız değil mi, sonra günahın boynum-da kalırsa?

— Yok Nâneci, dedim, yok, Bak Senin o güzel sesini bedâ va dinledim.

— Hiç değilse bir kaç dane almaz mısınız?...

.. Teşekkür ederim, senin şekerlerin de pek güzelmiş!

— Eksik olmayınız, bayım Allah sizi her muradınıza kavuş-tursun. Ha affedersiniz, siz ne mertebedesiniz?

— Şimdi bir Yedek subayım, yerinin gene bir öğretmeni!

Başını önüne hafif eğdi ve mırıldandı:

— Sağolsun Türk gençliği, doğrusu yetişiyor maşallah...

Gene yönüne döndü:

— Öyleyse sizi yolunuzdan alıkoymayım, Nişantaşına doğru Allaha ısmarladık!

— Güle güle Nâneci, Güle güle..

... Başlar yavaş yavaş içeri çekildi, balkon kapıları gi-cirdadı. pancurlarla kafesler ge-ne indi, camlar kapandı, perde-ler örtüldü



adım atmıştım ki; açık lâcivert boyalı, zengin, yeni bir evin bir kaç basamaklı kapısı önünde gözlerini benim tarafımdan satıcıya doğru çeviren tatlı gü-lüslü, şenşatır, taze, sarışın, Mar-maranın durgun ve süzgün, dal-galı zamanındaki maviliğini taşı-yan güzel bir kız yolcusunu yollar gibi menekşe yüzlü men-dilini başından birkaç karış yu-karıda dalganarak:

— «Nâneci, nâneci, güle gü-le... Güle...» sözlerini tazedı.

Hiç beklemediğim halde onun yanık, tatlı ve bayın sesini yi-ne duymağa başladım:

«Zülfün telin görenler, bahtı siyah olurmuş.»

«Tek zülfünü göreydim, bah-tım siyah olaydı.»

Şarkısını dalgalandırdı. İlerle-di... İlerdi. Kayboldu. Ben, başımı artık geriye biran bile çevirmeden omuzlarımda dimdik duruşunu temin eden çelik adımlarımın dinç şakırtısını, Nânecinin yankıları ile kaynaştırarak uzaklaşmıştım.

Boğaziçinden** çıkarken beni, Trabzona kadar götürecektir olan nazlı duruşlu, «Ege» vaporunun keskin düdüğü vakur vakur ötü-yordu...

Karadenizin heybetli dalgala-riyle kucaklaşmazdan önce Bo-gaziçinin masmavi suları arasın-da kar gibi beyaz ve saf köpük-lere, martılara ve daha sonra bakabildiğim kadar son bir defa daha İstanbula bakındım. Kulak-larımda ateşten bir ses çinledi:

— «Nâââneciyyy!..»

Ve tam Karadenizle, Boğazın kucaklaştığı yerden ufuksuz su-ları selâmlarken onun şarkılarını tekrarladım.....

SELÂHATTİN SAVCI

Evimizin Neşrettiği

KİTAPLAR

- 1) — Halkevimizin sekiz aylık çalışması
- 2) — Köy kitabı
- 3) — Öz Türkçe adlar.
- 4) — Çepniler,
- 5) — Halk inanmaları,
- 6) — Özel görenek ve inanmalar,
- 7) — Atalar Sözü
- 8) — Bağcılık,
- 9) — Verem,
- 10) — Yusuf Fakih,
- 11) — Yurdum için,
- 12) — Bal kesir Coğraf-yası,
- 13) — Konferanslar
- 14) — 17,18 inci asırlarda Balıkesir şehir ha-yatı,
- 16) — Köylü Ormandan nasıl faydalanır,
- 17) — 19 Mayıs,
- 18) — Yağcılar ve Savaş-tepe mânileri.
- 19) — Öz Ses ve Zevk kaynaklarımız.
- 20) — Balıkesir ve cıva-rında Yürük ve Türkmenler
- 22) — Türkiyede Su ve Ağaç meselesi
- 23) — Uygurlar ve Uygur Medeniyeti

ÇIKMAKTA OLANLAR

- 15) — Vesikalar
- 21) — Halkiyat

HALKEVLERİ DERGİLERİ

Halkevinin adı	Derginin adı	Kaç günde bir çıktığı
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Taşpınar	»
Amasya	Yeşilirmak	»
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Bafra	Altın Yaprak	Aylık
Balıkesir	Kaynak	»
Bursa	Uludağ	Üç ayda bir
Burdur	Ölker	Aylık
Artvin	Çoruh	İki ayda bir
Denizli	İnanç	Aylık
Diyarbakır	Karacadağ	»
Elaziz	Altan	»
Eminönü	Yeni Türk	»
Eminönü	Halk bilgisi Haberleri	İki ayda bir
Kayseri	Erciyeş	Aylık
Eskişehir	Halkevi	»
Gireson	Aksu	»
Isparta	Ön	»
İzmir	Fikirler	15 günde bir
Kars	Doğuş	Aylık
Konya	Konya	»
Manisa	Gediz	»
Mersin	İçel	»
Merzifon	Taşan	»
Milâs	Yeni Milâs	»
Muğla	Muğla	»
Niğde	Akpınar	»
Niksar	Ölker	»
Trabzon	İnan	»
Samsun	19 Mayıs	»
Sinop	Dıranaz	»
Sivas	Orta yayla	»
Yozgat	Bozok	15 günde bir
Zonguldak	Kara Elmas	3 Ayda bir